

प्रदेश सरकार
प्रदेश नं. ५
सामाजिक विकास मन्त्रालय

स्वकीय सचिवालय
सुदर्शन बराल
मन्त्री

प.सं.: २०६९/७७
च.नं.: १३२

मिति: २०७१/०२/२९

शुभकामना !

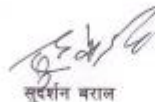
नेपालमा विद्यमान जातीय छुवाछुत लगायतका सबै प्रकारका विभेदका विरुद्ध नेपाली जनताले लामो संघर्ष गर्दै आएका छन् । १० वर्षे महान जनयुद्ध लगायतका सबै संघर्षको परिणाम स्वरूप नयाँ संविधानले समानतायुक्त अधिकारको ग्यारेन्टी गरेको छ । यसका बावजूद पनि समाजमा जातीय छुवाछुत जस्तो अमानवीय प्रथा कुनै न कुनै रूपमा कायमै रहनु २१ औं शताब्दीका मानवजाती माथिको कलंक हो ।

सरकारले २०६३ साल जेठ २१ गते नेपाललाई जातीय छुवाछुत मुक्त राष्ट्र घोषणा गरेको ऐतिहासिक दिनको स्मरण गर्दै हरेक वर्ष आजका मितिमा जातीय भेदभाव तथा छुवाछुत उन्मूलन दिवस मनाइन्छ । संविधानको प्रस्तावनामै सबै प्रकारका जातीय छुवाछुतको अन्त्य गरी आर्थिक समानता, समृद्धि र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न समतामूलक समाज निर्माण गर्न सफल गरिएको छ भने धारा २४ मा छुवाछुत तथा भेदभाव विरुद्धको हकलाई मौलिक हकका रूपमा उल्लेख गरिएको छ ।

सबै किसिमका जातीय भेदभाव उन्मूलन सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि १९६४ को नेपाल सन् १९७१ मा पञ्च राष्ट्र बनीसकेको छ । उल्लेखित प्रवधानहरूलाई कार्यान्वयन गर्नका लागि जातीय भेदभाव तथा छुवाछुत (कसुर र सजाय) ऐन, २०६८ र नियमावली, २०७४ कार्यान्वयनमा आएको छ । संवैधानिक निकायका रूपमा राष्ट्रिय दलित आयोगको स्थापना हुनु, जातीय भेदभाव तथा छुवाछुत उन्मूलन र दलित अधिकार प्रवर्धनका लागि युप्रे नीतिगत र संस्थागत व्यवस्था हुनु, सकारात्मक विभेदका आधारमा राज्यका निकायमा सहभागिताको अवसर बढुलाई महत्त्वपूर्ण उपलब्धीका रूपमा लिन सकिन्छ । सामाजिक सोच र व्यवहारमा रूपान्तरण नभएसम्म जातिसुके कानून बनेपनि त्यसले अपेक्षित परिणाम दिन सक्दैन । तसर्थ, एकातिर त्यस्ता समुदायको सशक्तीकरण, प्रतिनिधित्व र सहभागिता बढाउदै नैजानु पर्छ भने अर्कोतर्फ आम समुदायको चिन्तनमा रूपान्तरण गर्न सोही प्रकृतिका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

कोभिड-१९को संक्रमणका कारण देश बन्दावन्दीको विषम परिस्थितीमा गुञ्जिएको छ । सबै जाती समुदायको संयुक्त प्रयासबाट कोरोनाभाषी जित सम्भव छ । सरकारको पहल कदमीमा साथ र सहकार्यको लागि अनुरोध समेत गर्दछु ।

अन्तमा, दिवसको अवसरमा कुनैपनि जात, जाति, वंश, समुदाय, पेशाव्यवसाय र शारीरिक अवस्थाका आधारमा भएका सामाजिक छुवाछुत, भेदभाव, बहिष्कार र प्रतिबन्ध जस्ता मानवता विरोधी कार्यको अन्त्य गर्दै सबैलाई न्यायको अनुभूति गर्न गराउन सम्वद्ध सबै पक्षलाई प्रेरणा र सफलता मिलोस् भन्ने शुभ कामना व्यक्त गर्दछु ।

सुदर्शन बराल

सामाजिक विकास मन्त्री

सुदर्शन बराल
सामाजिक विकास मन्त्री

"बुद्धको जन्मस्थल सुन्धिनी जाडी, इलिको सन्देश फैलाउने"
सुन्धिनी भ्रमण वर्ष २०७६

☎ : ०७१-५५०१२४, ✉ : minister.mosd.5@gmail.com, 🌐 : www.mosd.p5.gov.np